

Bendroji informacija - Ispanija

 Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba (**es**) neseniai atlikta pakeitimų. Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

TURINIO LENTELE

- 1 Kaip išdėstoma paskutinė valia dėl turto palikimo (testamentu, bendruoju testamentu, paveldėjimo susitarimu)?
- 2 Ar paskutinė valia turi būti registruojama, ir jeigu taip, koku būdu?
- 3 Ar taikomi laisvės išreikšti paskutinę valią dėl turto palikimo apribojimai (pvz., privalomoji palikimo dalis)?
- 4 Jei paskutinė valia dėl turto palikimo neišreikšta, kas yra paveldėtojas ir kiek turto paveldi?
- 5 Kokia institucija kompetentinga:
 - 5.1 spręsti paveldėjimo klausimus?
 - 5.2 priimti pareiškimą dėl paveldėjimo atsisakymo arba priėmimo?
 - 5.3 priimti pareiškimą dėl testamentinės išskirtinės priėmimo arba atsisakymo?
 - 5.4 priimti pareiškimą dėl privalomosios palikimo dalies priėmimo arba atsisakymo?
- 6 Trumpai aprašykite nacionalinės teisės procedūrą, pagal kurią sprendžiami paveldėjimo klausimai, įskaitant turto realizavimo ir padalijimo klausimus (taip pat nurodykite, ar paveldėjimo procedūrą turi pradėti teismas ar kita kompetentinga institucija, ar ji pradama automatiškai).
- 7 Kaip ir kada asmuo tampa įpėdiniu ir testamentinės išskirtinės gavėju?
- 8 Ar įpėdiniai atsako už mirusiojo skolas, ir jei taip, kokiomis sąlygomis?
- 9 Kokių dokumentų ir (arba) informacijos paprastai reikalaujama registruojant nekilnojamąjį turtą?
 - 9.1 Ar administratorius skiriamas privalomai arba privalomai to paprašius? Jei jis skiriamas privalomai arba privalomai to paprašius, kokių veiksmų tam reikia imtis?
 - 9.2 Kas įgaliotas vykdyti mirusiojo paskutinę valią ir (arba) administruoti turtą?
 - 9.3 Kokie yra administratorių įgaliojimai?
- 10 Kokie dokumentai vykdam paveldėjimo procedūrą ar ją užbaigus pagal nacionalinę teisę paprastai išduodami paveldėtojų statusui ir teisėms patvirtinti? Ar jie turi konkrečią įrodomąją galią?

Ši informacijos suvestinė parengta kartu su ES notariatų taryba (CNUE).

1 Kaip išdėstoma paskutinė valia dėl turto palikimo (testamentu, bendruoju testamentu, paveldėjimo susitarimu)?

Ispanijoje veikia septynios skirtingos paveldėjimo teisės sistemos. Jos tiesiogiai galioja ne Ispanijos gyventojams, esantiems kiekvienoje teritorijoje, kurioje galioja atskiri teisės aktai, išskyrus Ispanijos teisės aktus. Ispanijos piliečiams turi būti taikomas

regioninės pilietybės kriterijus (ryšys su kiekviena teritorija, kurioje taikomas reglamentavimas, atsižvelgiant į Ispanijos vidaus taisykles) – 2012 m. liepos 4 d. Reglamento (ES) Nr. 650/2012 36 straipsnis.

Kalbant apie testamentinę valią, pažymėtina, kad būtina reikia skirti reglamentavimą pagal bendrąją civilinę teisę, kaip nustatyta 1889 m. Civiliniame kodekse, iš dalies keistame keletą kartų, visų pirma paskelbus 1978 m. Ispanijos Konstituciją, ir reglamentavimą pagal vietos arba specialiuosius įstatymus, kuriuos priėmė už civilinės teisės sritį atsakingos autonominės sritys (Galisija, Baskų kraštas, Navara, Aragonas, Katalonija ir Balearų salos).

Pagal bendrąją civilinę teisę testamentas yra laikomas paveldėjimo dokumentu, nes paprastai paveldėjimo susitarimų ar bendrųjų testamentų negalima sudaryti. Tai gali būti:

oficialus testamentas: tai yra įprastas testamento sudarymo notaro akivaizdoje būdas. Notaras sudaro testamentą ir todėl žino jo turinį, o testamentas įregistruojamas notaro oficialiame registre ir apie jį per Registrų ir notarų generalinį direktoratą pranešama Teisingumo ministerijos Bendrajam testamentų registru;

privatus, šiuo metu negaliojantis, testamentas: šį testamentą tvirtina notaras, kuris nėra susipažinęs su testamentine valia;

rašytinis testamentas: šį retai sudaromą testamentą testatorius surašo ranka, o kiekvienas testamento puslapis pasirašomas nurodant datą ir laikantis kai kurių konkrečių oficialių reikalavimų. Jame testatorius pareiškia savo testamentinę valią.

Su bendrąja civiline teise galima susipažinti oficialiojo leidinio svetainėje (<http://www.boe.es/buscar/pdf/1889/BOE-A-1889-4763-consolidado.pdf>). Šio teksto vertimą į anglų ir prancūzų kalbas galima rasti adresu <http://www.mjusticia.gob.es/cs/Satellite/es/1288774502225/ListaPublicaciones.html>

Vietos arba specialiuosiuose įstatymuose (*Derechos forales o especiales*) nustatytos atskiros testamentų taisyklės kiekvienoje iš minėtų teritorijų, be to, kiekvienoje teritorijoje pripažįstamos skirtingos ir konkrečios testamento formos. Kai kuriose teritorijose galima sudaryti bendrąjį testamentą ir paveldėjimo susitarimą ar sutartį.

Konkrečių pagal vietos arba specialiuosius įstatymus priimtų taisyklių tekstą galima rasti adresu <http://www.boe.es/legislacion/codigos/codigo.php?id=48&modo=1¬a=0&tab=2>

2 Ar paskutinė valia turi būti registruojama, ir jeigu taip, koku būdu?

Notaro akivaizdoje sudarytą testamentą Bendrajame testamentų registre, kurį, kaip minėta, tvarko Teisingumo ministerija, per Registrų ir notarų generalinį direktoratą turi įregistruoti atestuotas notaras (testatoriaus prašymas nėra būtinas). Jeigu testamentinė valia pareikšta, šiame registre nurodoma naujausio ir ankstesnių testamentų datos ir oficialus notaro registras, kuriame minėtas testamentas įregistruotas. Notarų asociacijos gali pateikti naujausią informaciją apie notarą arba archyvą, kuriame galima rasti testamentą, jeigu atestuotas notaras nebesiverčia notaro praktika (<http://www.notariado.org>).

Šis registras nėra viešai prieinamas. Su registre esančia informacija gali susipažinti tik asmenys, galintys įrodyti, kad jie testatoriui mirus turi teisėtą interesą paveldėti, o jeigu testatorius gyvas, susipažinti su tokia informacija gali testatorius ar specialus jo atstovas arba, jeigu testatorius yra neveiksnius, teismo sprendime nurodytas asmuo.

3 Ar taikomi laisvės išreikšti paskutinę valią dėl turto palikimo apribojimai (pvz., privalomoji palikimo dalis)?

Pagal Ispanijos bendrąją teisę dalis palikimo tam tikriems giminaičiams užtikrinama privalomosios palikimo dalies forma. Pagal Civilinį kodeksą „privalomoji palikimo dalis yra palikimo dalis, kurios testatorius negali paskirstyti, nes ši dalis pagal įstatymą užtikrinama tam tikriems įpėdiniams, t. y. įpėdiniams pagal įstatymą“.

1. Įpėdiniai pagal įstatymą yra:
2. vaikai ir jų tėvų ir aukštutinės linijos giminaičių palikuonys;
3. jeigu jų nėra – jų vaikų tėvai ir aukštutinės linijos giminaičiai ir palikuonys;
4. našlė arba našlys įstatyme nustatyta tvarka.

Vaikų ir palikuonių privalomąją palikimo dalį sudaro du trečdaliai tėvo ir motinos paveldimo turto. Tačiau tėvas ir motina gali padalyti vieną dalį iš dviejų trečdalių, kurie sudaro privalomąją palikimo dalį, kad padidintų savo vaikų ar palikuonių palikimą. Likęs trečdalis gali būti padalijamas laisvai. Šiai palikimo daliai būdinga teisė disponuoti visu turto, nes tai iš esmės yra *pars bonorum*, išskyrus keletą išimčių.

Vietos arba specialiuosiuose įstatymuose yra įvairių taisyklių, kuriose įtvirtintos specialios nuostatos, susijusios su privalomąja palikimo dalimi. Norint nustatyti konkrečius kiekvienoje iš šių teritorijų reglamentuojamus aspektus, būtina išnagrinėti kiekvieną šių taisyklių rinkinį, nes vienose teritorijose galioja *pars bonorum* privalomoji palikimo dalis, o kitose – *pars valorum* privalomoji

palikimo dalis, susijusi su teise į turto vertės dalį, už kurią sumokama grynaisiais pinigais, ir tai yra paprasta kreditoriaus teisė, pvz., Katalonijoje, ir netgi simboline privalomąja palikimo dalimi, pvz., Navaroje, paprasčiausiai reikalaujant, kad testatorius, iš kurio reikalaujama sumokėti, testamente įrašytų įprastą sąlygą.

4 Jei paskutinė valia dėl turto palikimo neišreikšta, kas yra paveldėtojas ir kiek turto paveldi?

Dar kartą reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad Ispanijoje galioja septynios paveldėjimo sistemos. Pagal bendrąją civilinę teisę, jeigu nėra įpėdinių pagal testamentą, palikimas padalijamas šia įstatyme nustatyta tvarka: vaikams, tėvams (abiem atvejais sutuoktinis, turintis uzufukto teisę į vieną trečdalį palikimo dalies, turi teisę paveldėti atitinkamai trečdalį arba pusę palikimo, kuriam taikomas uzufuktas), našlė arba našlys; mirusio asmens giminaičiai ir valstybė. Paveldėjimo pagal įstatymą atveju paveldėti gali tik giminaičiai iki ketvirto laipsnio (t. y. pirmos eilės pusbroliai ir pusseserės). Teisė paveldėti pagal įstatymą nesuteikiama kitiems nei nurodytieji įpėdiniams.

Vietos įstatymuose galioja specialios nuostatos šiuo klausimu. Be galimybės paveldėti palikuonims, aukštutinės linijos giminaičiams, našlėms (našliams) ir kitiems giminaičiams, vietos įstatymuose nustatyta, kad jos teritorijoje esantį palikimą gali paveldėti autonominė sritis, ir net konkreti institucija pagal šį klausimą reglamentuojančiuose taisyklėse nustatytą formą ir sąlygas.

5 Kokia institucija kompetentinga:

5.1 spręsti paveldėjimo klausimus?

Notarai, atsižvelgdami į giminystės laipsnį, ir teismai turi jurisdikciją priimti sprendimus dėl paveldėjimo ir paveldėjimo teisių.

Jeigu įpėdinis yra Ispanijos pilietis arba, jeigu jis neturi Ispanijos pilietybės, privalo gauti savo palikimą Ispanijoje, pareiškimą dėl palikimo priėmimo arba atsisakymo ir, be to, pareiškimą dėl palikimo priėmimo pagal apyrašą galima pateikti Ispanijos konsului arba konsulines funkcijas vykdančiam diplomatiniam pareigūniui. Tačiau dėl savo ekstrateritorinio pobūdžio funkcijų konsulas ir diplomatinis pareigūnas neturi jurisdikcijos ne ginčo tvarka nagrinėti bylų (*expedientes de jurisdicción voluntaria*), kurias Ispanijos teritorijoje nagrinėja notarai (pvz., įpėdinių pareiškimai pagal įstatymą).

5.2 priimti pareiškimą dėl paveldėjimo atsisakymo arba priėmimo?

Paprastai palikimas priimamas arba jo atsisakoma notaro akivaizdoje, tačiau yra specialių atvejų, kai palikimas priimamas arba jo atsisakoma teisme. Aiškus palikimo priėmimas taip pat gali būti pareiškiamas sudarant privatų dokumentą. Vis dėlto, norint užtikrinti įrodymus ir jeigu yra paveldimo turto, reikia sudaryti oficialų notarinį dokumentą, o pareiškimas dėl palikimo atsisakymo gali būti padaromas institucijoje, kuri, vykdydama jai nustatytas pareigas, dalyvauja sprendžiant su palikimu susijusį klausimą. Ši nuostata nepažeidžia galimybės įsikišti, kaip nurodyta, Ispanijos konsului arba konsulines funkcijas vykdančiam diplomatiniam pareigūniui.

5.3 priimti pareiškimą dėl testamentinės išskirtinės priėmimo arba atsisakymo?

Paprastai notarai, kaip nurodyta ankstesnėse skiltyse pateiktuose paaiškinimuose.

5.4 priimti pareiškimą dėl privalomosios palikimo dalies priėmimo arba atsisakymo?

Negalima savaime atsisakyti privalomosios palikimo dalies arba ją priimti – ji gaunama testamentinės išskirtinės forma arba išdavus patvirtintą testamentą nuorašą, išskyrus atvejus, kai, siekiant nustatyti mokėtiną sumą arba apmokestinamą paveldimą turtą, iškeliami teismo byla.

Neteisminėse bylose notarai paprastai nagrinėja visų rūšių su paveldėjimu susijusius pareiškimus, kaip nurodyta ankstesnėse skiltyse pateiktuose paaiškinimuose.

Reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad, atsižvelgiant į Ispanijos teisę, autonominių sričių vietos ir specialiuosiuose įstatymuose yra įtvirtintos konkrečios nuostatos, susijusios su palikimo priėmimu ir atsisakymu. Bendrojoje teisėje paprastai galioja taisyklė, kad palikimo negalima priimti arba jo atsisakyti iš dalies, išskyrus kai kurias išimtis, pvz., susijusias su privalomosios palikimo dalies padidiniu, būsimu testamentinės išskirtinės gavėju, kuris yra ir įpėdinis, ir testamentinės išskirtinės gavėjas, ir kai kuriais atvejais, kai yra keletas testamentinės išskirtinės gavėjų.

6 Trumpai aprašykite nacionalinės teisės procedūrą, pagal kurią sprendžiami paveldėjimo klausimai, įskaitant turto realizavimo ir padalijimo klausimus (taip pat nurodykite, ar paveldėjimo procedūrą turi pradėti teismas ar kita kompetentinga institucija, ar ji pradama automatiškai).

Paveldėjimo procedūra vykdoma notaro akivaizdoje, kai paveldėjimo teisę turintys asmenys yra sudarę susitarimą, arba teisme, jeigu tokio susitarimo nėra. Visų šių priemonių imamasi vienos iš suinteresuotųjų šalių prašymu.

Paveldėjimo bylų skyriuje teismo procesą sudaro du skirtingi etapai:

- Palikimo turto apyrašo sudarymas ir vertinimas.
- Turto padalijimas ir perleidimas.

Šalių prašymu teismas palikimo turtui taip pat gali taikyti intervencines ir administravimo priemones.

7 Kaip ir kada asmuo tampa įpėdiniu ir testamentinės išskirtinės gavėju?

Įpėdinio arba testamentinės išskirtinės gavėjo statusas įgyjamas priėmus palikimą arba testamentinę išskirtinę. Palikimą galima priimti besąlygiškai arba pagal apyrašą. Besąlygiškas palikimo priėmimas gali būti aiškus (sudarant oficialų arba privatų dokumentą) arba numanomas (atliekant veiksmus, iš kurių aiškiai matyti, kad norima priimti palikimą, arba veiksmus, kurių įpėdinio statuso neturintis asmuo negalėtų atlikti). Vis dėlto, siekiant užtikrinti įrodymus ir jeigu yra dalijamo turto, reikia, kad būtų priimtas notarinis dokumentas.

8 Ar įpėdiniai atsako už mirusiojo skolas, ir jei taip, kokiomis sąlygomis?

Besąlygiško palikimo priėmimo arba priėmimo ne pagal apyrašą atveju įpėdinis atsako už visus su paveldėjimu susijusius įsipareigojimus, kuriuos jis turėtų apmokėti ne tik iš paveldėto, bet ir iš nuosavo turto.

Jeigu palikimas priimamas pagal apyrašą, įpėdinis turi pareigą palikimo skolas sumokėti ir kitus su palikimu susijusius įsipareigojimus įvykdyti tik iš palikimo turto.

9 Kokių dokumentų ir (arba) informacijos paprastai reikalaujama registruojant nekilnojamąjį turtą?

Norint įregistruoti nekilnojamąjį turtą be išsamaus mirties liudijimo ir Bendrojo testamentų registro išduoto liudijimo, reikia turėti notaro išduotą oficialų palikimo priėmimo dokumentą arba, kai tinkama, atitinkamą teismo sprendimą, įskaitant papildomus dokumentus, t. y. paveldėjimo teisės liudijimą (testamentą, susitarimą), kai tinkama, ir įpėdinių deklaraciją.

9.1 Ar administratorius skiriamas privalomai arba privalomai to paprašius? Jei jis skiriamas privalomai arba privalomai to paprašius, kokių veiksmų tam reikia imtis?

Pagal Ispanijos teisę administratoriaus (*administrador*) paskirti nebūtina, tačiau dėl tokio paskyrimo tam tikromis aplinkybėmis gali būti susitariama dalijant palikimą.

9.2 Kas įgaliotas vykdyti mirusiojo paskutinę valią ir (arba) administruoti turtą?

Jeigu testamentą vykdytojas (*albacea*) paskirtas testamentu (pagal bendrąją teisę), jis administruoja palikimą.

Testatorius testamente taip pat gali paskirti palikimo auditorių (*contador partidor*), kuris įvertina palikimą ir padalija turtą.

Paprastai galima paskirti tris asmenis: testamentą vykdytoją, auditorių ir administratorių, visi jie turi administracinius įgaliojimus, kuriuos testatorius, teisėjas ir kai kuriais atvejais patys įpėdiniai gali keisti.

9.3 Kokie yra administratorių įgaliojimai?

Pagrindinės palikimo administratoriaus funkcijos:

- atstovavimas palikimo tvarkymo klausimais,
- periodinis ataskaitų teikimas,
- palikimo turto saugojimas ir kiti reikalingi valdymo veiksmai.

10 Kokie dokumentai vykdant paveldėjimo procedūrą ar ją užbaigus pagal nacionalinę teisę paprastai išduodami paveldėtojų statusui ir teisėms patvirtinti? Ar jie turi konkrečią įrodomąją galią?

Jeigu paveldėjimo procedūra vyksta notaro akivaizdoje, jis parengia oficialų dokumentą, kuris turi neginčijamą įrodomąją galią.

Jeigu paveldėjimo procedūra vyksta teisme, ginčijami klausimai išsprendžiami teismo sprendimu, kuris laikomas pakankamu įpėdinių teisių įrodymu ir turi būti įforminamas notaro akivaizdoje, kaip reikalaujama pagal įstatymą.

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisinio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei

Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Paskutinis naujinimas: 31/10/2018